

За результатами контрольних випробовувань, що характеризують технічну підготовленість юнаків протягом вказаного періоду відбувається покращення ($P \leq 0,05$) техніки виконання практично всіх прийомів, котрі досліджували. Відмінності у техніці виконання встановлені лише при виконанні кидка через стегно.

Висновки. Результати дослідження засвідчили, що застосування запропонованої тренувальної програми значно підвищило ефективність формування рухових умінь під час вивчення технічних дій у дзюдо. Тому, на етапі початкової підготовки юних дзюдоїстів слід використовувати комплекси фізичних вправ різної спрямованості, а також спеціалізовані рухливі ігри, які позитивно впливають на технічну підготовленість у навчально-тренувальному процесі.

В подальшому передбачаємо розробити методичні рекомендації для юних дзюдоїстів на етапі початкової підготовки.

Література

1. Арзютов Г. М. Навчальна програма дзюдо для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ. – К.: Держкомспорт, 1998. – 89 с.
2. Арзютов Г. Н. Многолетняя подготовка в спортивных единоборствах / Г. Н. Арзютов. – К. : НПУ имени М.П. Драгоманова, 1999. – 410 с.
3. Бекас О. О. Дзюдо. Физична підготовка юних спортсменів: [Навч. посібник] / О. О. Бекас, Ю. Г. Паламарчук – Вінниця: ВНТУ, ГНК, 2014. – 152 с.
4. Бойко В. Ф. Физическая подготовка борцов / В. Ф. Бойко, Г. В. Данько. – Киев : Олимп. лит., 2004. – 224 с.
5. Платонов В. Н., Булатова М. М. Силовая подготовка спортсмена. Учебно- методическое пособие в 3-х частях. – К.: КГИФК, 1992., ч.1.- 52 с., ч. 2. – 43 с., ч. 3. – 50 с.
6. Раевский Р. Т., Канишевский С. М., Домашенко А. В. Физическое воспитание как составная часть образования учащейся молодежи // Теория і практика фізичного виховання. – 2002. – №1. – С. 31 – 37.

References

1. Arzutyov G. M. (1998) "Judo training program for CYSS, SCYSSOR, SHSS" Kiev : Derzhcomsport. 89 p.
2. Arzutov G. N. (1999) "Long-term training in sports martial arts" Kiev : National Pedagogical Dragomanov University. 410 p.
3. Bekas O. O., Palamarchuk Yu. G. (2004) "Judo. Physical training of young athletes" (Teach. Manual) Vinnytsya : VNTU, SNA. 152 p.
4. Boyko V. F., Danko G. V. (2004) "Physical training of wrestlers" Kiev : Olympus. 224 p.
5. Platonov V. N., Bulatova M. M. (1992) "Power training of an athlete". Educational and methodical manual in 3 parts. Kiev : KGIFK. P. 1. – 52 p., P. 2. – 43 p., P. 3. – 50 p.
6. Raevsky R. T., Kanishevsky S. M., Domashenko A. V. (2002) "Physical education as an integral part of the education of students of young people". The theory and practice of physical education. №1. Pp. 31 – 37.

УДК 37.015.31:613

Носко М.О.

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів

Архипов О.А.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Проблема збереження та цілеспрямованого формування здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах розвитку українського суспільства має виключну значимість та актуальність, оскільки безпосередньо пов'язана із проблемою існування держави. У Всесвітній декларації з охорони здоров'я (травень 1998) наголошується на тому, що ступінь успішності державної суспільної політики може визначатися ступенем її впливу на здоров'я населення, адже достатній рівень здоров'я створює міцний фундамент стійкого економічного зростання. Згідно з резолюцією ООН №38/54 1997 року здоров'я населення вважається головним критерієм доцільності і ефективності всіх без винятку сфер господарської діяльності. Причому фахівці вважають, що близько 75% хвороб у дорослих є наслідком умов життя у дитячі та молоді роки.

Ключові слова: здоров'язбережувальні технології, мотивація та навички, здорового способу життя, фізичне виховання, здоров'я населення, здоров'язбережувальна культура.

Н.А. Носко, А.А. Архипов. Педагогические условия внедрения здоровьесохраняющих технологий в образовательный процесс. Проблема безопасности и здравоохранения для детей и молодежи в развитии украинского общества имеет исключительную важность и актуальность, так как это напрямую связано с проблемой существования государства. Всемирная декларация здравоохранения (Май 1998 года) отметила, что степень успеха государственной политики может определяться степенью ее влияния на здоровье населения, потому что только здравоохранения создает прочную основу для устойчивого экономического роста. По данным ООН № 38/54 1997 год здоровье населения считается основным критерием целесообразности и эффективности всех без исключения сферах экономической деятельности. И эксперты считают, что около 75% заболеваний у взрослых является результатом условий жизни детей и молодых людей.

Ключевые слова: здоровьесохраняющие технологии, мотивация здорового образа жизни, физическое воспитание, здравоохранение, народонаселение, здоровьесохраняющая культура.

M.O. Nosko, O.A. Arkhyrov. Pedagogical conditions of health-preserving technologies implementation in the educational process. In the past decades the world science has included the problem of health in its wide interpretation in the circle of global problems, the resolution of which predetermines not only the quantitative and qualitative characteristics of the prospective development of mankind, but also the fact of its further existence as a biological species itself. Nation's health is regarded as an indicator of the state's civility reflecting the social and economic condition of the society. According to UNO resolution No. 38/54 of 1997 the population's health is considered to be the main criterion of the expediency and efficiency of all the spheres of the economic activity without exception. Moreover, the experts believe that about 75% of adults' diseases result from the living conditions they had in their childhood and youth.

The problem of healthconservation and its purposeful formation in children andyouthhas an exclusive importance and topicalityin the modern conditions of the Ukrainian society development as it is directly connected with the problem of the state existence. In the World Health Declaration (May 1998) the stress is laid upon the fact that the level of state social policy efficiency can be determined by the level of its influence upon the health of the population as a sufficient level of health establishes a solid foundation of a sustainable economic growth.

Key words: health preserving technologies, a healthy lifestyle (HLS), HLS skills, HLS motivation, physical education, population's health, health conservation culture.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз результатів власних та медичних і соціальних досліджень останніх років засвідчує значне якісне погіршення стану здоров'я дітей дошкільного, шкільного віку та студентської молоді. І ця тенденція є стійкою. Питання здоров'я дитячого населення та молоді має стати пріоритетним не лише для медичних працівників, які не мають об'єктивних можливостей його повністю вирішити, а й педагогів. Саме останні покликані формувати у вихованців свідоме ставлення до власного здоров'я та здорового способу життя (ЗСЖ) й здійснювати пропедевтичну роботу в означеному напрямку.

Ряд дослідників М. Віленський, Д. Воронін, О. Дубогай, М.Носко, Л. Сущенко стверджують, що серед причин безвідповідального ставлення учнів і студентської молоді до здоров'я можна виділити такі: незнання особливостей свого розвитку; відсутність систематичної, цілеспрямованої просвітницької роботи в цьому напрямі. Тривогу викликає неформованість у них стійкої мотивації на тривале, здорове життя, відсутність спеціальних знань, переконань у необхідності формування ЗСЖ, нездатність обмежити вплив шкідливих факторів, що призводять до втрати здоров'я. Випускники ЗНЗ і ВНЗ не мають достатніх знань про способи збереження і зміцнення здоров'я, у них не сформовані навички ЗСЖ, значна кількість із них не здатні оцінити вплив факторів навколишнього середовища на здоров'я людини й генофонд майбутніх поколінь [8-12].

Мета дослідження. Виходячи з вищенаведеного, набуває актуальності питання щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у освітній процес загальноосвітніх та вищих навчальних закладів. Для розв'язання цього завдання необхідно сформулювати в них стійку мотивацію до ЗСЖ, здійснити комплекс здоров'язбережувальних заходів, спрямованих на усвідомлення ними цінності свого здоров'я. Одним з пріоритетних напрямів реформування освіти є забезпечення у кожному навчальному закладі відповідних умов для навчання фізично та психічно здорової особистості.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі реформаційних перетворень в Україні здоров'я громадян є одним із складників національного розвитку. У зв'язку з цим збереження та зміцнення здоров'я дітей та молоді є одним із головних завдань соціальної програми нашої держави. Пріоритетним напрямом в організації фізичного виховання в ЗНЗ та ВНЗ повинні бути здоров'язбережувальні технології навчання, що забезпечують зміцнення здоров'я і розширення функціональних можливостей організму дітей та молоді [1-5].

Однак на сьогоднішній день в освітніх установах не проводиться послідовне навчання збереженню та зміцненню здоров'я, учні та студенти не отримують в достатньому обсязі науково обґрунтованої інформації про фактори ризику для здоров'я, методи профілактики захворювань та травматизму, умови збереження тривалої працездатності і довголіття. На думку відомого фахівця з філософії та соціології В.М. Димова, "... проблеми здоров'я і довголіття нації повинні бути включені в усі навчальні плани і програми середньої та вищої освіти. Вони повинні складати менталітет сучасного етносу, філософію та ідеологію його розвитку. Це ознака національної культури, духовності будь-якого етносу, що ставиться шанобливо до своєї історії і проявляє турботу про майбутнє" [6, 7].

Як зазначає Г. Зайцев, першопрчиною негативних тенденцій у стані здоров'я підрастаючих поколінь є протиріччя між потребами учнівської та студентської молоді і способами їх виховання та навчання. Існування даного протиріччя, з одного боку, провокує перенапруження і зростання хронічних захворювань вихованців, а з іншого, – обумовлює деформацію мотиваційної сфери особистості. Тому завдання збереження і зміцнення здоров'я дітей та молоді потрібно вирішувати, насамперед, педагогічними засобами. Такими, на думку багатьох вчених, є здоров'язбережувальні технології, що спрямовані на вирішення завдань зміцнення здоров'я дітей та молоді, підвищення ресурсів здоров'я [13-15].

Згідно з логікою розглядання здоров'язбережувальних технологій як освітянського феномену та сучасних підходів до визначення педагогічних технологій взагалі, поняття "здоров'язбережувальні технології" потрібно розглядати як частину педагогічної науки, яка вивчає і розробляє цілі, зміст і методи навчання здорового способу життя, яка спрямована на вирішення питань здоров'язбереження у системі освіти; як спосіб організації, модель навчального процесу, яка гарантує збереження здоров'я всіх суб'єктів навчального процесу; як інструментарій освітнього процесу, як система вказівок, які повинні забезпечити ефективність і результативність навчання разом із збереженням здоров'я учнів [8-12].

Здоров'язбережувальні технології відповідають концептуальним положенням щодо формування ЗСЖ людини, а саме: пріоритет здоров'я над іншими цінностями; здоров'я – найважливіша життєва цінність; принцип ЗСЖ, дотримання режиму (раціональна організація життєдіяльності дитини); педагогізація довкілля; принцип профілактики порушень у стані

здоров'я; принцип природовідповідності; різноманітність форм і методів валеологічного виховання; принцип саморегуляції; відмова від негативних впливів на здоров'я.

Сутність здоров'язбережувальних технологій постає в комплексній оцінці умов виховання і навчання, які дозволяють зберігати наявний стан людини, формувати більш високий рівень їїнього здоров'я, навичок здорового способу життя, здійснювати моніторинг показників індивідуального розвитку, прогнозувати можливі зміни здоров'я і проводити відповідні психолого-педагогічні, коригувальні, реабілітаційні заходи з метою забезпечення успішності навчальної діяльності та її мінімальної фізіологічної "вартості", поліпшення якості життя суб'єктів освітнього середовища [8].

Слід зазначити, що поняття "здоров'язбережувальна" можна віднести до будь-якої педагогічної технології, яка в процесі реалізації створює необхідні умови для збереження здоров'я основних суб'єктів освітнього процесу. І найголовніше те, що будь-яка педагогічна технологія має бути здоров'язбережувальною [5].

Знання, володіння і використання здоров'язбережувальних технологій є важливою складовою професійної компетентності сучасного педагога. Викладачі у тісному взаємозв'язку з учнями, медичними працівниками, практичними психологами, соціальними педагогами та соціальними працівниками, батьками, усіма, хто зацікавлений у збереженні і зміцненні здоров'я дітей, здатні створити здоров'язбережувальне освітнє середовище.

Вивчення стану проблеми в сучасних наукових джерелах та узагальнення досвіду практичної роботи викладачів дозволило нам визначити *педагогічні умови* впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчальний процес учнів ЗНЗ та студентів ВНЗ [2, 9]:

1. *Ознайомлення із системою здоров'язбереження дітей і молоді в Україні.* Для реалізації цієї умови потрібно вирішити такі завдання: вироблення потреби у виконанні розпорядку дня, дотриманні гігієнічних вимог; надання учням і студентам психолого-педагогічної допомоги в адаптації до вимог середньої і вищої шкіл; формування цілісного погляду на навколишній світ, людину, її здоров'я шляхом повідомлення теоретичних знань; виховання естетичних і моральних рис, спрямованих на гармонійний розвиток особистості, і на цій основі – виховання піклування про здоров'я; формування вмінь і навичок виконання вправ згідно з вимогами програми з фізичної культури у навчальних закладах; ознайомлення з основами самоконтролю за індивідуальним здоров'ям; використання вправ для корекції постави.

2. *Вироблення внутрішньої здоров'язбережувальної культури та індивідуального стилю здорового способу життя за допомогою формування здоров'язбережувальної компетентності.* Відповідно до цього необхідно розв'язати такі завдання: спрямування інтересу дітей на збереження здоров'я; вироблення індивідуального здорового стилю життя з урахуванням професійної спрямованості; ознайомлення із впливом фізичних вправ на організм та з базовими поняттями здоров'язбереження; формування здібностей до організації самостійної діяльності з фізичного виховання з оздоровчою спрямованістю; вивчення процесів, що відбуваються в організмі людини під впливом фізичних навантажень; формування здібностей щодо корекції постави, профілактики травматизму; вироблення активної життєвої позиції щодо здоров'язбереження; пропагування ЗСЖ; формування знань і вмінь здоров'язбереження без лікарських засобів; засвоєння прийомів релаксації й самомасажу; формування негативного ставлення до куріння, вживання алкоголю, наркотичних і токсичних речовин.

3. *Формування внутрішньої культури за допомогою поглиблення здоров'язбережувальної компетентності в умовах колективу.* Досягається шляхом удосконалення вмінь організувати ЗСЖ з огляду на майбутню професійну діяльність; вироблення стійкої мотивації до збереження й зміцнення індивідуального здоров'я; розвиток особистої ініціативи в збереженні й зміцненні здоров'я; оволодіння основами знань з анатомії, фізіології, впливу несприятливих факторів навколишнього середовища на організм людини; вдосконалення індивідуальних методів релаксації; розширення здібностей щодо організації самостійних занять з фізичного виховання; сформованість здібностей, що забезпечують ефективне використання засобів фізичного виховання для збереження та зміцнення здоров'я в навчальній та майбутній професійній діяльності.

4. *Формування ціннісних орієнтацій щодо здорового способу життя та здоров'язбережувальної діяльності.* Для реалізації цього підходу потрібно вирішити такі завдання: становлення індивідуального стилю ЗСЖ й здоров'язбережувальної діяльності; поглиблення теоретичних знань та практичних умінь і навичок; спрямування на самостійне збагачення знаннями зі здоров'язбереження; вироблення навичок здоров'язбережувальної організації інтелектуальної діяльності; закріплення знань і навичок щодо організації й пропаганди здорового способу життя та здоров'язбереження.

5. *Формування здібностей використовувати набуті навички для збереження здоров'я й підвищення резервів організму.* Здійснюється за допомогою утвердження у дітей здоров'язбережувальної життєвої позиції; вдосконалення практичних умінь і навичок використання засобів фізичного виховання й здоров'язбережувальних технологій у повсякденній діяльності.

У процесі впровадження здоров'язбережувальних технологій педагогам необхідно враховувати пріоритети оздоровчої діяльності: культивування усвідомленого ставлення до власного здоров'я (фізичного, психічного, духовного та соціального) як єдиного цілого, покращення адаптаційних можливостей організму; закріплення педагогом ефектів окремих оздоровчих заходів у вигляді константних психосоматичних станів людини, які надалі зможуть відтворюватися у режимі саморозвитку; формування довільної регуляції життєвих функцій організму розвитку творчої уяви; виховання здатності до самосприйняття власної тілесної будови у можливих для нього формах; прищеплення навичок взаємодопомоги у відповідних ситуаціях та основ самокорекції; активізація та розвиток пізнавальних інтересів до власного організму; формування валеологічних уявлень; впровадження здорового способу життя як основи повсякденної діяльності.

Впровадження здоров'язбережувальних педагогічних технологій у навчальний процес закладів освіти буде ефективним за умов:

- забезпечення наукового супроводу за різними аспектами діяльності учнів та студентів;

- встановлення дієвих зв'язків з громадськими, оздоровчими, фізкультурними та спортивними організаціями;
- функціонування різних форм підвищення здоров'язбережувальної компетентності всіх суб'єктів освітнього середовища;
- забезпечення концептуального поєднання медико-психолого-педагогічного супроводу життєдіяльності школярів та студентів в умовах навчального закладу;
- розробки та реалізації науково-обґрунтованої програми моніторингу різних аспектів здоров'я;
- розробка та впровадження інтегрованих курсів з метою творчої реалізації учнів.

Висновок. Дані сучасних наукових досліджень свідчать, що в Україні недостатня або й відсутня справжня і сучасна система пропаганди здорового способу життя. Країні потрібний комплекс різноманітних агітаційних заходів щодо залучення населення різного віку, особливо дітей і молоді, до активного способу життя. Потрібно формувати сімейні традиції фізкультурно-спортивного відпочинку, бо здоров'я і тривалість життя визначаються у першу чергу саме способом життя кожної людини, її поведінкою та ставленням до власного здоров'я.

Література

1. Архипов О.А. Біомеханічний аналіз: [навч. посібник], 3-тє видання / О.А. Архипов. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 241 с.
2. Архипов О.А. Новітні технології навчання у фізичному вихованні студентства // В сб.: IX международный научный конгресс “Олимпийский спорт и спорт для всех” / О.А. Архипов - Киев, “Олимпийская литература”, 2005. С. 102-103.
3. Архипов О.А. Особливості впровадження модульно-рейтингової системи у фізичне виховання студентства // О.А. Архипов. Теорія і практика фізичного виховання, №2. Донецьк: ДонНУ 2004. С.5-14.
4. Башавець Н.А. Культура здоров'язбереження у питаннях та відповідях: [навчальний посібник] / Н. А. Башавець. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2010. – 272 с.
5. Башавець Н.А. Теоретико-методичні засади формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації студентів вищих економічних навчальних закладів: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Башавець Наталія Андріївна. – Одеса, 2012. – 554 с.
6. Белкина Н. В. Здоровьеформирующая технология физического воспитания студентов вуза / Н. В. Белкина // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 2. – С. 7–11.
7. Белікова Н.О. Термінологія напряму підготовки “Здоров'я людини”: [навч. посібник] / Н.О. Белікова, Л.П. Сущенко. – К.: ТОВ “Козарі”, 2009. –182 с.
8. Носко М.О. Здоров'язбережувальні технології у фізичному вихованні : [монографія] / Носко М. О., Гаркуша С. В., Воєділова О. М. – К. : СПД Чалчинська Н.В., 2014. – 300 с.
9. Носко М.О. Формування здорового способу життя: навчальний посібник / М.О.Носко, С.В.Грищенко, Ю.М.Носко. – К.: “МП Леся”, 2013. – 160 с.
10. Носко М.О., Архипов О.А. Рухові якості як основні критерії рухової функції людини / М.О. Носко, О.А. Архипов // Вісник ЧНПУ. Випуск № 107, том II. Серія: педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. Чернівці : ЧНПУ, 2013. С. 67-70.
11. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии в современной школе / Н.К. Смирнов. – М.: АПК и ПРО, 2002. - 121с.
12. Солопчук Д. Проблеми формування здорового способу життя в учнів загальноосвітніх шкіл / Д. Солопчук // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. – Львів: Українські технології, 2003. – Вип. 7, т. 2. – С. 120–123.
13. Шуманков И.Д. Система здоровьесберегающих педагогических технологий образовательного учреждения на основе интеграции учебных дисциплин / И.Д. Шуманков // Вектор науки ТГУ. – № 3(21). – 2012. – С. 264–267.
14. Ivashchenko, O., Khudolii, O., Iermakov, S., Harkusha, S. (2017) Physical exercises' mastering level in classification of motor preparedness of 11-13 years old boys. Journal of Physical Education and Sport, 17(3), 1031–1036. DOI:10.7752/jpes.2017.03158
15. Garkusha S. V. State policy on the health and healthy lifestyles for children and youth in Ukraine / S. V. Garkusha // Studia Universitatis Moldaviae. Seria: Ştiinţele ale Educaţiei. Pedagogie. – Chişinău : Universitatea de Stat din Moldova, 2014. – Nr. 5(75). – P. 95-96.

References

1. Arkhypov O.A. (2017). Biomekhanichnyy analiz: [navch. posibnyk], (3rd ed.) Kiev. Publ. TALKOM. 241 p. (in Ukrainian).
2. Arkhypov O.A. (2005). Novitni tekhnolohiyi navchannya u fizychnomu vykhovanni studentstva. V sb.: IKH mezhdunarodnyy nauchnyy konhress “Olympyyskyy sport y sport dlya vsekh” Kiev. Publ. Olympic literature, Pp.. 102-103. (in Ukrainian).
3. Arkhypov O.A. (2004). Osoblyvosti vprovadzheniya modul'no-reytnynhovoyi systemy u fizychno vykhovannya studentstva. Teoriya i praktyka fizychno vykhovannya, No.2. Donets'k: DonNU. p.5-14. (in Ukrainian).
4. Bashavets N.A. (2010). Kultura zdorovyazberezhennya u pytannyakh ta vidpovidyakh: [navchalnyy posibnyk]. Odessa: Publ. Bukayev Vadim Viktorovich. 272 p.
1. Bashavets N.A. (2012). Teoretyko-metodychni zasady formuvannya kultury zdorovyazberezhennya yak svitohlyadnoyi oriyentatsiyi studentiv vyshchyykh ekonomichnykh navchalnykh zakladiv. [Theoretical and methodical principles of formation of a culture of health preservation as a world-view orientation of students of higher economic educational institutions]. (Doctoral dissertation) Odessa, 2012. 554 p. (in Ukrainian).
2. Belkina N. V. (2006). Zdorovyeformiruyushchaya tekhnologiya fizicheskogo vospitaniya studentok vuza. [The health-forming technology of physical education of students of a higher educational institution] *Theory and practice of physical culture*. No.

2. Pp. 7–11.

3. Belikova N.O., Sushchenko L.P. (2009). Terminolohiya napryamu pidhotovky "Zdorov"ya lyudyny": [navch. posibnyk] Kiev. Publ. TOV "Kozari". 182 p. (in Ukrainian).

4. Nosko M.O., Garkusha S.V., Voyedilova O.M. (2014). Zdorov'yazberezhuvai'ni tekhnolohiyi u fizychnomu vykhovanni : [monohrafiya]. Kiev. Publ. SPD Chalchyns'ka N.V. 300 p. (in Ukrainian).

5. Nosko M.O., Arkhyrov O.A. (2013). Rukhovi yakosti yak osnovni kryteriyi rukhovoyi funktsiyi lyudyny.[Motor quality as the main criteria of physical human features] *Visnyk CHNPU*. Is. No.107, Vol. II. Series: pedagogical sciences. Physical education and sports. Chernihiv. Publ. ChNPU. Pp. 67-70. (in Ukrainian).

6. Smirnov N.K. (2002). Health-saving educational technologies in the modern school. M. Publ. APK and PRO. 121p. (in Russian).

7. Solopchuk D. Problemy formuvannya zdorovoho sposobu zhyttya v uchniv zahal'noosvitnikh shkil. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy: zb. nauk. pr. z haluzi fizychnoyi kul'tury ta sportu*. L'viv: Ukrayins'ki tekhnolohiyi, 2003. Vyp. 7, t. 2. S. 120–123.. (in Ukrainian).

8. Shumankov I.D. (2012.). Cistema zdorovyebeseregayushchikh pedagogicheskikh tekhnologiy obrazovatel'nogo uchrezhdeniya na osnove integratsii uchebnykh distsiplin. *Vektor nauki TGU*. Vol. 3(21). Pp. 264–267. (in Russian).

9. Ivashchenko, O., Khudolii, O., Iermakov, S., Harkusha, S. (2017) Physical exercises' mastering level in classification of motor preparedness of 11-13 years old boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(3), 1031–1036. DOI:10.7752/jpes.2017.03158

10. Garkusha S. V. (2014). State policy on the health and healthy lifestyles for children and youth in Ukraine. *Studia Universitatis Moldaviae. Seria: Ştiinţe ale Educaţiei. Pedagogie. Chişinău. Universitatea de Stat din Moldova*, Nr. 5(75). Pp. 95-96.

Огніста К.М., Огністий А.В.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль

САМОАНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ НАПРЯМКУ ПІДГОТОВКИ ПОЧАТКОВА ОСВІТА ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

У публікації розкриваються проблеми готовності майбутніх вчителів початкових класів до фізичного виховання учнів. Мета дослідження – виявити проблеми готовності майбутніх бакалаврів напрямку підготовки «початкова освіта» до фізкультурно-оздоровчої діяльності в процесі фізичного виховання учнів. Після проходження педагогічної практики 90% майбутніх вчителів початкових класів визначились, що їх рівень готовності дозволяє їм в повній мірі володіти знаннями і уміннями щодо визначення мети (завдань), організації та написання конспекту уроку фізичної культури; планування та проведенні фізкультурхвилинок на предметних уроках. Поряд з цим більше 40% опитаних студентів відчували труднощі у ході роботи з спеціальною літературою з теорії та методики фізичної культури і як результат низьким володінням передовим досвідом навчання, методиками здоров'язбереження та проведення інноваційних уроків фізичної культури, підбору діагностичного матеріалу (контрольні нормативи, тести, фізіологічні проби, тощо).

Ключові слова: фізична культура, студент, вчитель, педагогічна практика, бакалавр.

Огністая К.М., Огністий А.В. Самоанализ готовности будущих бакалавров направления подготовки начальное образование в физическом воспитании школьников. В публикации раскрываются проблемы готовности будущих учителей начальных классов к физическому воспитанию учащихся. Цель исследования - выявить проблемы готовности будущих бакалавров направления подготовки «начальное образование» к физкультурно-оздоровительной деятельности в процессе физического воспитания учащихся. После прохождения педагогической практики 90% будущих учителей начальных классов определились, что их уровень готовности позволяет в полной мере обладать знаниями и умениями по определению цели (задач), организации и написания конспекта урока физической культуры; планирования и проведении физкультминутки на предметных уроках. Наряду с этим более 40% опрошенных студентов испытывают трудности в ходе работы со специальной литературой по теории и методики физической культуры и как результат низким владением передовым опытом обучения, методиками здоровьесохранения и проведения инновационных уроков физической культуры, подбор диагностического материала (контрольные нормативы, тесты, физиологические пробы и т.д.).

Ключевые слова: физическая культура, студент, учитель, педагогическая практика, бакалавр.

Ohnysta Kateryna, Ohnystyi Andrii. Self-examination of future bachelors of readiness preparation for initial education to physical education of schools. The publication reveals the problems of the readiness of future teachers of elementary school for the physical education of students. The purpose of the study is to identify the problem of the readiness of future bachelor students in the direction of training "primary education" for physical education and health activities in the process of physical education of students. The realization of the goal envisaged the solution of the following problem: According to the results of the pedagogical practice, students of the Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk (direction of preparation - elementary education) regarding their readiness for physical education of students.

In a poll conducted in December 2018, 66 students (girls) took part in pedagogical practice in secondary schools during the October-November 2018-2019 school year.

After passing the pedagogical practice, 90% of future teachers of primary schools determined that their level of readiness allows them to fully possess knowledge and skills in defining the purpose (tasks), organization and writing a synopsis of the lesson of